

Poblat ibèric de Castellruf

Santa Maria de Martorelles

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Turó de Castellruf, 08106
Emplaçament Al bell mig del terme municipal, prop del bosc d'en Mates
Alçada: 457m

Coordenades:

Latitud: 41.51465
Longitud: 2.26617
UTM Est (X): 438766
UTM Nord (Y): 4596151

Classificació

Número de fitxa 08256 - 148
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Ibèric Popular
Segle IV-I a.C.
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Ple de vegetació que malmet les estructures.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Aprovat el 28/9/2022, registre 15648-I
Data aprovació: dc., 28/09/2022 - 12:00
Número inventari CCAA 2135
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08256A00500041
Fitxes associades:

[Turó de can Guillemí / Turó de can Gallemí](#)

[Dolmen de Castellruf / Dolmen Fàbregues](#)

[Menhir de Castellruf / Menhir de can Gurri](#)

[Col·lecció arqueològica de Castellruf al MDG](#)

[Col·lecció arqueològica de Castellruf als magatzems del MAC](#)

[Col·lecció arqueològica de Castellruf al MHC](#)

[Llegenda d'Almançor a Castellruf](#)

[Llegenda de Tots Sants a Castellruf](#)

[Parc de la Serralada Litoral / EIN la Conreria-Sant Mateu-Céllecs](#)

Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat

Data de registre de la dl., 14/03/2016 - 01:00

fitxa:

Descripció

Jaciment arqueològic isolat i situat dalt del turó de Castellruf, prop del bosc d'en Mates. Presenta una extensió aproximada de 0,6 hectàrees i una planta més o menys ovalada, determinada per l'orografia del propi turó. Està format per una doble línia de muralla separada uns 13 metres. La muralla 1 recorre la plataforma superior del turó, mentre que la muralla 2 només es documenta pel vessant est. Tant a la plataforma superior com a l'espai entre muralles hi ha restes de construccions. Majoritàriament, les cases presenten plantes rectangulars i estan dividides en una, dues o tres estances. En general, totes les estructures del jaciment s'assenten damunt la roca mare i estan bastides en pedra sense desbastar lligada en sec, amb superposició de filades en alguns casos. La muralla compta amb fossa de cimentació, mentre que la resta de murs no tenen perquè tenir-la. Medeix de mitjana 1,15 metres d'amplada i té un reompliment de pedra petita a l'interior. Els murs de les cases estan fets amb parament de pedra mitjana sense reomplir i s'hi obren un total de 8 portes flanquejades per brancals. Les habitacions anaven cobertes amb sostres de fusta i branques. Pel que fa als paviments, trobem el simple reaprofitament de la roca mare com a nivell de circulació, els empedrats de pedra de diverses mides i algun paviment de terra piconada a l'interior de les habitacions. A la muralla s'observen diverses obertures de mida petita, identificades com a sortida d'aigües. Es van documentar també tres fogars assentats a la roca mare sense solera prèvia de preparació. En una de les habitacions (número 9) es va documentar les restes d'un forn fet de tàpia i escòries de ferro en abundància. Es va identificar com un taller de ferrer que es va incendiar. En el corriol actual d'accés al jaciment es va documentar una sitja amb tapa de pedra, a l'interior de la qual només hi havia una llàntia. La cronologia de l'assentament ve determinada també per la ceràmica que s'hi documentà: de ceràmica àtica de mitjans del segle IV a.C. a la campaniana A de principis del segle I a.C. (i absència de campaniana B). Pel que sembla, durant el segle III a.C., el poblat patí una gran reestructuració amb la construcció de la muralla i les habitacions de la banda de tramuntana, que s'adossen a aquesta. Posteriorment es bastiren la resta de cases i s'ocuparen, fins que es van anar enderrocant per un procés de destrucció (documentació de diversos enderrocs). En la darrera fase es construeixen els empedrats i s'habiliten nous espais. El jaciment s'abandona cap a mitjans del segle I a.C.

Observacions:

Es troba dins dels límits del Parc de la Serralada Litoral.

Història

Les primeres intervencions arqueològiques documentades al poblat ibèric de Castellruf foren obra de l'Andrés Cueto, veí del poble i aficionat a l'arqueologia, a mitjans dels anys 50 del segle XX. Les seves tasques es concentraren en les habitacions documentades a la banda oest del turó, recollint un gran nombre de restes de ceràmica, òssos, ferro, peces lítiques, etc. Destaca un vas polípode de set peus adscrit al període Neolític, dins del Bronze final, i que a priori no tindria relació amb el poblat ibèric (no s'ha pogut localitzar la peça). Tant en Josep Maria Cuyàs, director del Museu de Badalona requerit pel propi Cueto, com el Baró d'Esponellà, delegat en Cap d'Excavacions Arqueològiques, estaven al corrent dels progressos al jaciment, tot i que no s'hi implicaren mai institucionalment. Entre els mesos d'abril i octubre del 1984, el Departament de Treball i el Servei d'Arqueologia de la Generalitat dugueren a terme una intervenció arqueològica al jaciment, dins del programa de Recuperació de Jaciments Arqueològics (en aquesta intervenció es fa referència a l'excavació furtiva d'en Cueto). Durant el mes de març de l'any 2014 es va fer una campanya de neteja de la densa vegetació que cobria les estructures, donat que des de la intervenció arqueològica dels anys 80 no s'havia fet res al jaciment. L'acció fou coordinada per l'empresa Àtics, dedicada a la gestió i difusió del patrimoni arqueològic, i hi participaren voluntaris d'arreu de l'estat espanyol i els ADF de la zona. El jaciment s'adscriu a una cronologia establerta entre el període de l'Ibèric Ple i Ibèric Final.

Bibliografia

ÁLVAREZ ARZA, R.; CUBERO ARGENTE, M. (2000). "Els pila republicans del poblat ibèric de Castellruf". *Revista Lauro*, 18, p. 5-16. AULADELL MARQUÈS, Jordi (2005). *Tecnologia del treball del ferro al nord-est peninsular en l'Ibèric antic i ple*. [Universitat de Barcelona: inèdit], p. 411-446. CUYÀS I TOLOSA, J.M. (1976). *Història de Badalona*. Badalona: Gràfiques Duran, vol. II, p. 182-186. DOPEC; GMG (2014). "Catàleg de béns protegits". Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Santa Maria de Martorelles (document en fase d'aprovació definitiva). [Inèdit]. ESTRADA, Josep (1950). *Síntesis arqueològica de Granollers y de sus alrededores*. Granollers: Museu de Granollers, p. 11. GASULL, Pepa [et al.]. *Resultat de les excavacions arqueològiques portades a terme a Castellruf (Martorelles, Vallès Oriental)*. Barcelona: Tribuna d'arqueologia, 1984-1985, p. 53-62. GASULL, P.; BLANCH, R.M.; GONZÁLEZ, A. [et al.] (1995). *El poblat ibèric de Castellruf (Santa Maria de Martorelles, Vallès Oriental)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura. IPA. *Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya*, Santa Maria de Martorelles. IPASL (2007). *Inventari del Patrimoni Arqueològic de la Serralada Litoral*, fitxa 074. LLAGOSTERA I OLLÉ, M.T. (1971). "Vaso polípedo en Castell Ruf". *Amistad*, *Boletín del Museo Municipal de Badalona*, 30, p. 4-5. PANOSA I DOMINGO, M. Isabel (2012). *Els ibers del Vallès Oriental*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 317-322. RUESTES I BITRIÀ, Carme. *El poblament antic a la Laietània litoral (del Besós a la riera de Caldes): l'aplicació d'un GIS (Sistema d'Informació Geogràfica) a l'estudi de la seva evolució i les seves relacions espacials*. Tesi doctoral [en línia], 2012, Universitat Autònoma de Barcelona, p. 97. <http://www.tdx.cat/handle/10803/5535> (Consulta: 24-01-16). TRIQUELL I SALOMÉ, Adrià (2012). *Parc de la Serralada Litoral: història i itineraris*. Barcelona: Piolet, p. 58. VILLANUEVA, Santiago (1994). "El poblat ibèric de Castellruf. Bressol de la història d'un poble". *Revista Notes*, 8, p. 13-18, 22-29.

